

Fallenius Sanna-Helena, Valonen Kari,
Hörman Ari, Kytölä Tapio, Ratasvuori Heta

30.5.2025

Maatalous- ja kalastusneuvoston 26.5.2025 kokousraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 26.5.2025

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 26.5.2025. Neuvosto jatkoi keskustelua maatalouden ja ruoan visiosta. Neuvosto keskusteli myös markkinatilanteesta ja mm. tuoreesta ehdotuksesta yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) yksinkertaistamiseksi.

Keskustelussa maatalouden ja ruoan visiosta korostui, että vahva ja kilpailukykyinen ruoantuotanto on osa EU:n strategista autonomiaa. Alan kilpailukyky ja tuottavuuden parantaminen on tärkeää sekä nuorten houkuttelemisen alalle. Siinä olennaista on myös viljelysmaan ja pääoman saatavuus sekä investoinnit. Merkittävä osa jäsenvaltioista korosti tarvetta vahvalle, kahteen pilariin perustuvalle yhteiselle maatalouspolitiikalle ja sen itsenäiselle rahoitukselle myös tulevaisuudessa. Moni jäsenvaltio totesi, että CAP:n pitää olla oma erillinen kokonaisuuteensa, johon sisältyy niin maaseudun kehittäminen kuin suorat tuet.

Ukrainan maatalousministeri vieraili neuvostossa ja kertoi Ukrainan maataloussektorin tilanteesta. Komissio antoi myös katsauksen markkinatilanteeseen, joka on yleisesti hyvä. Huolia eläintaudeista ja alueellisista huonoista sääolosuhteista kuitenkin riittää. Lisäksi geopoliittinen ja kauppapoliittinen tilanne herättää huolta.

Neuvosto keskusteli myös komission antamasta CAP:n yksinkertaistamista koskevasta asetusehdotuksesta. Jäsenvaltiot pitivät tervetulleena komission ehdotusta. Monet korostivat asetusehdotuksen kiireellisyyttä, jotta viljelijöitä helpottavat yksinkertaistukset saadaan pian toimeenpantua. Moni toivoi toimeenpanon mahdollisuutta jo vuonna 2026. Merkittävä osa jäsenvaltioista kuitenkin kritisoi asetusehdotuksen käsittelyn menetelyä. Maatalousasioita pitää käsitellä oikeassa paikassa ja siellä, missä on paras osaaminen.

Neuvoston muissa asioissa käsiteltiin mm. Luxemburgin tiedotusasiaa metsäkatoasetukseen liittyen. Tiedotusasian pääsanoma oli, ettei lisätaakkaa pidä laittaa viljelijöille ja metsänomistajille niissä maissa, joissa metsäkato ei ole ongelma. Puheenvuoron käytti yhteensä 21 jäsenvaltiota. Suullista tukea antoi yhdeksän jäsenvaltiota aiemmin mainittujen 11 jäsenvaltion lisäksi. Metsäkatoasetuksen yksinkertaistaminen on edelleen tarpeen. Mahdollisina keinoina mainittiin mm. se, että metsäkatoasetus otetaan mukaan syyskaudella annettaviin yksinkertaistamisehdotuksiin.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 8774/25 mukaisesti

2. A-kohtien hyväksyminen (9171/25)

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 9171/25 mukaisesti.

MAATALOUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Tiedonanto maataloutta ja elintarvikkeita koskevasta visiosta (9127/1/25 REV 1 6385/2) (Fallenius)

Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja totesi alkuun, että Latvian tiedotusasia käsitellään samassa yhteydessä. Puheenjohtaja alusti keskustelua viittaamalla helmikuun ja maaliskuun neuvostokeskusteluihin sekä neljään maatalouden erityiskomiteassa käytyyn teemakeskusteluun. Puheenjohtajavaltio on luonnostellut keskusteluiden pohjalta koontiasiakirjan, jonka pääkohtia puheenjohtaja selosti neuvostolle. Jäsenvaltioiden keskustelussa on tullut selväksi, että vision tavoin ruokaturva ja viljelijöiden kanssa käytävä dialogi ovat keskiössä. Tulevaisuuden CAP:ia suunniteltaessa on tärkeää kuunnella viljelijöiden tarpeita. Se, mikä jäsenvaltioiden mielestä puuttui visiosta, on toimenpiteiden rahoitus. Jäsenvaltiot korostivat keskustelussa, että tarvitaan asianmukaisesti rahoitettu politiikka, muuten vision tavoitteita ei voida saavuttaa. Puheenjohtaja toisaalta totesi, että muutamat jäsenvaltiot olivat keskustelussa todenneet, että rahoituskehyksistä keskustellaan omalla areenallaan.

Puheenjohtaja totesi, että monet jäsenvaltiot ovat korostaneet CAP:n yksinkertaistamisen tarvetta. Komission tuore ehdotus vastaa tähän. Monet pitivät komission ehdotusta tervetulleena, mutta edelleen voi tehdä enemmän. Puheenjohtajan mukaan jäsenvaltiot korostivat keskustelussa vahvaa maaseudun kehittämistukea ja tukea maaseutualueille sekä maaseutuvaikutusten arviointia. Jäsenvaltiot näkevät sukupolvenvaihdosten edistämisen tärkeänä. Puheenjohtaja viittasi lopuksi myös keskusteluun kasainvälisestä kaupasta, tuontituotteista ja tasapuolisen pelikentän varmistamisesta. Lisäksi puheenjohtaja mainitsi tutkimuksen ja innovaatioiden edistämisestä.

Komissaari Christophe Hansen totesi, että dialogi on erittäin tärkeää. Komissaari piti erittäin onnistuneena 8.5. pidettyä vision konferenssia, johon osallistui yli 1000 osallistujaa. Komissio kiitti jäsenvaltioita näkemyksellisestä keskustelusta neuvostossa. Komissaarin mielestä on rohkaisevaa, kuinka hyvän vastaanoton visio on saanut. Se vahvistaa näkemystä maataloussektorin strategisesta tärkeydestä. Komissaari totesi vierailleensa kohta 18 eri jäsenvaltiossa ja nähneensä paljon alueellisia eroavaisuuksia. Uuden toimeenpanomallin ja rahoituksen on selkeästi vastattava tähän tarpeeseen. Komissaari vakuutti, että CAP:lla tulee olemaan merkittävä asema seuraavassa monivuotisessa budjetissa.

Komissaari viittasi myös annettuun CAP:n yksinkertaistamispakettiin, jonka tavoitteena on vähentää niin viljelijöiden kuin hallinnon taakkaa. Komissio painotti, että asia pitäisi käsitellä mahdollisimman pian ja viittasi myös vuoden loppupuolella annettavaan CAP:n ulkopuolisen lainsäädännön yksinkertaistamispakettiin.

Komissaari totesi panneensa merkille jäsenvaltioiden halun edistää nuorten alalle siirtymistä ja sukupolvenvaihdoksia. Komissio aikoo syyskuussa antaa sukupolvenvaihdoksia koskevan strategian. Komissaari viittasi myös, että työ liittyen kotieläintalouden työlinjaan on alkanut ja huomenna asiasta järjestetään asiantuntijaryhmän keskustelu. Komissaari totesi myös, että komissio edistää kannustinperusteisten tukia ilmasto- ja ympäristötoimissa. Komissaari totesi myös, että moni jäsenvaltio on korostanut maaseudun kehittämisen tärkeää roolia ja myös synergioita eri rahastojen välillä. Komissaari

totesi, että Latvian tiedotusasiassa korostetaan EU:n itärajan erityisasemaa. Komissaarin mukaan hän on Baltian ja Suomen vierailullaan perehtynyt tähän tematiikkaan. Komissaari totesi, että maaseutualueiden kehittäminen on tässä suhteessa tärkeää. Komissaari totesi myös panneensa merkille jäsenvaltioiden suositukset maaseutuvaikutusten arvioinnista.

Latvia esitteli ennen jäsenvaltioiden laajempaa keskustelua tiedotusasiansa, jonka se oli luonnostellut yhdessä Viron ja Liettuan kanssa. Viron, Latvian ja Liettuan maatalousministerit ovat antaneet yhteisen lausuman maatalouden visiosta. Latvia korosti vahvan EU:n maatalouden roolia ja kahteen pilariin perustuvaa yhteistä maatalouspolitiikkaa. EU:n itäraja pitää huomioida tässä geopolittisessä tilanteessa. Alueet ovat taloudellisesti heikossa asemassa ja ne tarvitsevat erityistä tukea. Latvia korosti myös suorien tukien yhtenäistämistä eli ulkoista konvergenssia. Latvia totesi myös, että EU:n pitää pyrkiä takaamaan tasaisempi pelikenttä suhteessa tuontituotteisiin. Lisäksi Latvia viittasi alueellisten eroavaisuuksien huomioimiseen ja viljelijän asemaan elintarvikeketjussa.

Jäsenvaltioiden keskustelussa korostui, että **vahva ja kilpailukykyinen ruoantuotanto** on osa EU:n strategista autonomiaa. Alan kilpailukyky ja tuottavuuden parantaminen on tärkeää sekä nuorten houkuttelevuus alalle. Siinä olennaista on myös viljelysmaan ja pääoman saatavuus sekä investoinnit. Muutamassa puheenvuorossa mainittiin eurooppalainen perhevilmämalli ja epäsuotuisten alueiden tukeminen. Jäsenvaltiot pitivät puheenjohtajan yhteenvetoa hyvänä.

Merkittävä osa jäsenvaltioista korosti tarvetta **vahvalle, kahteen pilariin perustuvalle yhteiselle maatalouspolitiikalle ja sen itsenäiselle rahoitukselle myös tulevaisuudessa**. Moni jäsenvaltio totesi, että CAP:n pitää olla oma erillinen kokonaisuutensa, johon sisältyy niin maaseudun kehittäminen kuin suorat tuet. Ilman vahvaa rahoitusta vision hienot tavoitteet eivät toteudu. Muutamassa puheenvuorossa todettiin, että mahdollinen yhden rahaston malli käytännössä lopettaisi yhteisen maatalouspolitiikan ja kansallistaisi politiikan. Mahdollisia leikkauksia CAP:n budjettiin pidettiin muutamassa puheenvuorossa huolestuttavina.

Moni jäsenvaltio piti tärkeänä aktiivista vuoropuhelua viljelijäväestön kanssa.

Muutama jäsenvaltio totesi, että on tärkeää, että suorat tuet säilyvät kokonaan EU-rahoitteisina. Muuten voi syntyä epätasa-arvoinen tilanne jäsenvaltioiden välillä. Kourallinen jäsenvaltioita peräänkuulutti Latvian tavoin suorien tukien ulkoista konvergenssiä. Muutama jäsenvaltio totesi, että tukikaton tulisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoinen.

Monessa puheenvuorossa pidettiin komission **visiossa esittämiä strategioita ja työlinjoja tervetulleina**. Varsinkin sukupolvenvaihdoksia koskeva strategia ja kotieläintalouden työlinja mainittiin monessa puheenvuorossa. Vesiresilienssistrategia nähtiin myös tärkeänä. Samoin ilmastonmuutokseen sopeutumisstrategia. Riskienhallinnan kehittäminen on tärkeää. Muutamassa jäsenvaltion puheenvuorossa todettiin, että markkinoilta poistuvien kasvinsuojeluaineiden tilalle pitää tulla vaihtoehtoja ja kiitteli komission suunnitelmia nopeuttaa vaihtoehtoisten kasvinsuojeluaineiden hyväksymisprosessia.

Puheenvuoroissa korostui myös tarve palkita viljelijöitä tekemästään työstä ekosysteemipalvelujen tuottamiseksi.

Geopoliittisesti jännittynyt tilanne mainittiin useammassa puheenvuorossa. Muutamassa puheenvuorossa mainittiin tasavertainen kilpailuasema suhteessa tuontituotteisiin ja kannatettiin peililausekeita. EU:n itärajan alueille toivottiin muutamassa puheenvuorossa erityistä tukea.

Muutamassa puheenvuorossa korostettiin sisämarkkinoiden toimivuutta ja markkinasuuntautunutta politiikkaa.

Moni piti tervetulleena **komission tavoitteita yksinkertaistaa eri politiikan aloja**. CAP:n yksinkertaistamispakettia pidettiin tervetulleena. Lisäksi nähtiin mm. hyvänä, että komissio ehdottaa yksinkertaistettuja prosesseja. Muutamassa puheenvuorossa korostettiin myös, että on tärkeää

yksinkertaistamisen ohessa säilyttää tietty ympäristökunnianhimo. Yksi jäsenvaltio huomautti, että komission visiossa esittämät eri strategiat ja työlinjat eivät yksinkertaista politiikkaa.

Muutamassa puheenvuorossa peräänkuulutettiin komissiolta kattavia vaikutusarvioita ehdotustensa tueksi. Lisäksi maaseutuvaikutusten arviointia tulisi ottaa laajemmin käyttöön.

Suomen puheenvuorossa kiiteltiin puheenjohtajavaltiota rakentavasta keskustelusta visioon liittyen. Suomi toivoi myös, että vision elintarvikkeita, eläinten hyvinvointia ja esimerkiksi pakkausmerkintöjä koskevista kohdista käytäisiin myös keskustelu. Suomi korosti, että vahva ja kilpailukykyinen ruoantuotanto ovat osa Euroopan unionin strategista autonomiaa ja valmiutta. Suomi totesi myös, että tärkeä osa kilpailukyvyyn ja resilienssin vahvistamista ovat myös elinvoimaiset maaseutualueet ja maaseutuvaikutusten arviointia tulisikin käyttää vahvemmin politiikan suunnitteluun. Vahva maaseudun kehittämispolitiikka pitää olla olennainen osa tulevaakin yhteistä maatalouspolitiikkaa. Myös Suomen puheenvuorossa tuotiin esille EU:n itäisten raja-alueiden erityinen tilanne.

Suomi korosti myös CAP:n yksinkertaistamista ja piti komission tuoretta ehdotusta hyvänä alkuna. Suomi korosti tuen kohdentamista aktiivisille ruoan tuottajille ja mainitsi esimerkkinä tuotantosidonnaiset tuet. Suomi totesi myös, että tulevalla kestävän kotieläintuotannon strategialla on keskeinen merkitys kannattavan ruoan tuotannon jatkumiselle esimerkiksi epäsuotuisilla alueilla. Suomi korosti myös, että alan tulevaisuuden elinehto on, että ala kiinnostaa nuoria ja toivoi, että sukupolven vaihdoksia koskevassa strategiassa löydetään keinoja sukupolvenvaihdosten tehokkaampaan toteuttamiseen esimerkiksi eläkejärjestelyjen tukemisen kautta. Suomi korosti myös, että on erittäin olennaista kehittää viljelijöiden asemaa ruokaketjussa ja komission UTP-direktiivin tarkastelu on tärkeää.

Komissaari Hansen vastasi lyhyesti ja totesi, että rahoituskehyskeskustelu menee yli vision soveltamisalan ja se keskustelu käydään eri areenalle. Komissaari viittasi juuri annettuun yksinkertaistamispakettiin ja totesi, että syksyllä komissio ehdottaa toista yksinkertaistamispakettia muista kuin CAP:iin liittyvistä asioista.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostui kahteen pilariin perustuvan vahvan CAP:n tärkeys ja nähtiin mm. maaseutuvaikutusten arviointi tärkeänä. Ekosysteemipalveluista pitää palkita.

4. Markkinatilanne, erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen ja Yhdysvaltojen tariffipolitiikan muutoksen jälkeen (9184/25) (Fallenius)

*Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu*

Puheenjohtaja toivotti tervetulleeksi Ukrainan maatalousministeri Vitalii Kovalin keskusteluun.

Ukrainan maatalousministeri Koval kertoi Ukrainan maatalouden tilanteesta. Hän viittasi puheensa alussa viimeisten kolmen yön massiivisiin iskuihin ja totesi, että Ukraina on valtavan paineen alla. 20 % Ukrainan maatalousmaasta on Venäjän miehittämää. 200 000 viljelijää osallistuu taisteluihin rintamalla. Maatalouteen kohdistuneet tuhot ovat arvoltaan lähes 84 miljardia dollaria. Aurat ovat vaihtuneet konekivääreihin.

Ukrainan ministeri korosti, että maataloussektori on Ukrainan talouden peruspilari. Maataloussektori on paljon tärkeämpi Ukrainalle kuin monelle EU-maalle. Se kattaa 59 % koko maan viennistä ja 9 % väestöstä työskentelee alalla ja se muodostaa 17,5 % BKT:stä. Ukraina kertoi myös, kuinka tärkeä kauppakumppani EU on heille. Ukraina on tärkeä vientimaa monelle EU:n maataloustuotteelle. Elävien eläinten, siitosmunien, sokerijuurikkaan lisäysaineiston tuonnista 100 % tulee EU:sta. Lisäksi 78 % kaikesta Ukrainan tuomasta maatalouskoneista tulee EU:sta. EU:sta tuleva tuonti on kasvanut merkittävästi sitten vuoden 2020. Jos Ukraina olisi EU:n jäsen olisi se 9. EU:n sisäisessä kaupassa ja EU:n maataloustuotteiden viennissä.

Ukrainan ministeri totesi, että Ukrainan vienti EU:hun on ollut epämiellyttävää joillekin. Hän korosti, että on tärkeää löytää asiaan ratkaisu ja Ukraina käy aktiivisesti vuoropuhelua sen naapurimaiden kanssa. Ukraina ei ole uhka EU:lle vaan uusi perheenjäsen. Ukrainan ministeri myös korosti, että Venäjä hyödyntää aggressiivisesti eri narratiiveja ja disinformaatiota propagandassaan. Lopuksi Ukrainan ministeri vielä painotti, että kyse heidän kohdallaan on selviytymisestä. Ukraina uskoo vakaasti, että he taistelevat samojen arvojen puolesta, mihin EU uskoo.

Komissaari Hansen kiitti Ukrainan ministeriä. Hän viittasi komission varapuheenjohtaja Šefčovič in vierailuun Ukrainaan ja neuvotteluihin Ukrainan ja EU:n kauppasuhteista. Komissio on myös tehnyt päätöksen siirtymäajan järjestelyistä. Niistä päätettiin yhteisen markkinajärjestelyn asiantuntijakomiteassa 22.5.2025. Tavoitteena on taata sujuva siirtymä uuteen kauppasopimukseen. Komissaari korosti, että Ukraina halutaan EU:n jäseneksi ja siirtyminen siihen menee asteittain. Komissaari vakuutti, että Ukraina voi luottaa EU:hun ja toivoi, että kauppasuhdeneuvotteluissa löydetään hyvä sopimus, joka hyödyttää molempia osapuolia.

Puheenjohtaja totesi, että yhteistyötä on paljon eri tasoilla. Puheenjohtaja totesi, että on tärkeää myös tunnistaa Ukrainasta tuleva kilpailu, joka vaikuttaa viljelijöihin. EU haluaa jatkaa apua, koska Ukraina on sodassa. Kilpailusta johtuva taakka pitää kuitenkin jakaa tasaisesti ja asia pitää hoitaa. Puheenjohtaja korosti, että Ukrainan ja EU:n suhteisiin tarvitaan pitkän aikavälin visio ja on tärkeää pohtia myös pitkän ajan visio kauppasuhteisiin. Puheenjohtaja kiitti vielä Ukrainan ministeriä tärkeästä puheenvuorosta, jota neuvosto kuunteli tarkkaan.

Ukrainan ministeri totesi, että he kannattavat avointa dialogia, joka perustuu lukuihin. Ukrainalla ei ole paljon aikaa ja he toivovat, että päästään tasapainoiseen sopimukseen.

Ukrainan ministeri poistui salista tämän jälkeen.

Puheenjohtaja totesi, että sekä Slovakian että Unkarin tiedotusasiat käsitellään tässä samassa yhteydessä.

Komissaari kertoi neuvostolle markkinatilanteesta, joka on yleisesti melko vakaa. Ruuan inflaatiossa on hienoista nousua. Lannoitteiden hinnat ovat nousussa ja viljelijöiden marginaalit tiukkoja. Joissain jäsenvaltioissa on keväällä ollut huonot sääolosuhteet, kuten kuivuutta ja hallaa. Toisaalta Etelä-Euroopan kosteus on ollut hyväksi oliivin tuotannossa.

Eläintaudit aiheuttavat huolta. Erityisesti suu- ja sorkkatauti. Komissaari viittasi myös Unkarin ja Slovakian tiedotusasioihin. DG AGRI on ollut yhteydessä maiden hallintoon ja etsinyt ratkaisua. Slovakian kohdalla ei tosin puhuta vain maataloushallinnosta vaan myös DG SANTE:lla on roolia. Komissaari luetteli eri ratkaisuja ongelmaan, kuten valtiontukien *de minimis* -tuet ja CMO-asetuksen väliin. Komissaari viittasi myös yksinkertaistamisasetuksen uuteen kriisivälineeseen.

Komissaari totesi, että kotieläintuotanto suoriutuu muuten hyvin. Maidon ja sianlihan hinnat ovat keskiarvoa ylempänä ja kysyntä on vankkaa. Siipikarjasektori suoriutuu myös hyvin huolimatta Ukrainan tuonnista. EU:n kauppataase on positiivinen.

Komissaari viittasi myös USA-suhteisiin. Komissio on sitoutunut ratkaisun löytämiseen. USA ja EU eivät ole toisilleen uhkia. Komissio on myös valmis tarvittaessa nostamaan WTO-kanteen tariffeista. Tullit ovat huonoja molemmille osapuolille. Mm. EU:n viinisektori, oliiviöljysektori ja kotieläinsektori kärsivät viennin ongelmista. Komissaari viittasi myös keväällä annettuun viinipakettiin, jonka avulla pyritään vastamaan kysynnän muutoksiin. Komissaari myös totesi, että EU jatkaa ponnisteluja uusien vientikanavien löytämiseksi. Komissaari on menossa mm. vienninedistämismatkalle Japaniin. Lopuksi komissaari vielä toivoi, että CMO-asetuksen muutokseen ja UTP-direktiivin rajat ylittävän yhteistyön asetukseen löydetään toivottavasti pian ratkaisu.

Slovakia esitteli aluksi tiedotusasiansa, jonka otsikko oli ”Eläintautien vaikutukset maatalousalalla – tarvitaan nopea vastaus taloudellisiin tappioihin”. Slovakia totesi, että eläintaudit ovat vaikuttaneet merkittävästi tuotantoon, mutta torjuntakeinoissa on oltava nopea. Slovakia totesi, että sen tehokkaat

toimet auttoivat taudin leviämisen pysähtymisessä. Mutta kustannus on valtava, kymmeniä miljoonia euroja. Torjuntakeinojen myötä menetettiin isoja karjoja, joita oli vuosia rakennettu ja jalostettu. Viljelijät kaipaavat oikea-aikaisia toimia ja tarvitaankin tehokas korvausjärjestelmä, joka on helppo toimeenpanna. Slovakia totesi, että jotkut EU-maat olivat asettaneet Slovakian tuonnille yksipuolisia kieltoja, vaikka se on vastoin eläintautien alueellistamisen periaatetta. Tällaisessakaan tilanteessa ei saa rikkoo sisämarkkinoiden sääntöjä. Slovakia totesi vielä lyhyesti Ukrainan kauppasuhteista. Tuonti on aiheuttanut paljon epävakautta ja asiaan tarvitaan pitkän aikavälin kestävä ratkaisu, joka ottaa huomioon myös Ukrainan naapurivaltiot.

Unkari esitteli myös keskustelun aluksi tiedostusasiansa vakavasta hallasta, josta maa kärsi keväällä. Alustavien arvioiden mukaan tietyillä alueilla on menetetty 82–100 % kasvustoista. Unkari pyytää komissiolta ratkaisuja tilanteen helpottamiseksi. Samaan aikaan maata on koetellut myös suu- ja sorkkatauti. Uusia tautitapauksia ei ole onneksi tullut. Tauti on kuitenkin aiheuttanut niin suoraa kuin epäsuoraa vahinkoa. Unkari totesi, että he ovat pyytäneet komissiolta maatalousvarauksen aktivointia. Markkinahinnat ovat matalia ja kustannukset korkeita. Unkari nosti lopuksi esiin myös kansainväliset kauppaneuvottelut ja nosti esimerkiksi Mercosur-sopimuksen. Lisäksi Unkari totesi, että Ukrainan suhteen tarvitaan pitkän ajan ratkaisu, joka ottaa huomioon naapurimaiden viljelijöiden näkemykset. Asia voitaisiin ratkaista automaattisilla alueellisilla suojalausekkeilla.

Jäsenvaltioiden keskustelussa nousi esiin alueellisia tuotanto-olosuhteita ja markkinatilanteita. Tilanne on yleisesti ottaen EU-markkinoilla vakaa. Osassa puheenvuoroissa annettiin tukea Unkarin ja Slovakian vaikealle tilanteelle. Joillakin muillakin alueilla on ollut vaikeat sääolosuhteet ja tukea maatalousvarauksesta kaivattiin. Eläintautien leviämisen aiheuttamat ongelmat nostettiin esille useassa puheenvuorossa.

Geopoliittinen ja kauppapoliittinen tilanne herättää huolta. USA:n suhteen toivotaan keskinäistä kunniotusta, dialogia ja jämäkkyyttä neuvotteluihin. USA:n asettamia tulleja on lykätty heinäkuun alkuun asti. Siihen mennessä pitäisi voida löytää ratkaisu. Mercosur-sopimuksen haasteet nousivat muutamassa puheenvuorossa esiin. Komissiolta toivottiin aktiivista menekinedistämispolitiikkaa kolmansien maiden markkinoiden avaamiseksi.

Monessa puheenvuorossa korostettiin tukea Ukrainalle ja toivottiin sujuvaa siirtymäaikaa kohti pidempiaikaista kauppasuhdetta. EU:n pitää olla yhtenäinen ja seisoa historian oikealla puolella. Muutamassa puheenvuorossa toivottiin komissiolta läpinäkyvämpää menettelyä ja jäsenvaltioiden informointia ajoissa sekä herkkien tuotannonalojen ottamista huomioon (esim. sokeri, kananmunat).

Muutamassa puheenvuorossa nousi esiin myös tuontikiellot Venäjän ja Valko-Venäjän tuotteille. Kieltoistalle pitäisi lisätä tuotteita.

Muutammat jäsenvaltiot toivoivat, että viinipaketista löydetään ratkaisu mahdollisimman pian, jotta sitä voitaisiin soveltaa jo vuonna 2026.

Suomen puheenvuorossa pidettiin tärkeänä, että EU jatkaa johdonmukaisesti Ukrainan tukemista myös kaupan keinoin ja toivottiin, että pitkäaikaista kauppajärjestelyä koskevissa neuvotteluissa Ukrainan kanssa löydetään nopeasti tasapainoinen ratkaisu. Suomi totesi, että geopoliittinen tilanne on viime kuukausina muuttunut yhä huolestuttavammaksi. Esimerkiksi Yhdysvaltojen asettamat ja nopeasti vaihtelevat tullitariffit ja pyrkimys yksittäisiin kauppaneuvotteluihin vaikuttavat suoraan ja välillisesti EU:n maataloustuotteiden markkinaympäristöön. Suomi painotti, että näiden tekijöiden vaikutusta tulee seurata tarkasti. Suomi totesi, että markkinatilanne Suomessa on pääosin vakaa. Naudanliha- ja maitosektori ovat kuitenkin kärsineet haastavasta tilanteesta jo useita vuosia. Sen seurauksena viime kuukausina esimerkiksi kotimaisen naudanjauhelihan tarjonta ei ole ollut riittävää sen kysyntään nähden. Suomi toivoi, että kotieläintuotannon pitkän aikavälin kannattavuuteen voidaan löytää keinoja tulevaisuudessa, esimerkiksi maatalouden ja ruoan vision sisältämän kotieläintuotannon strategian laatimisen osana.

Komissaari Hansen totesi, että kansainvälisen kaupan tuomiin ongelmiin pyritään vastaamaan myös tulevan rahoituskehityksen kautta erityisillä toimenpiteillä. Eläintautien osalta pyritään kehittämään

vakuutusjärjestelyjä ja EIB on tässä työssä mukana myös. Komissaari korosti solidaarisuutta Ukrainan suhteen. Kaupassa tulisi löytää alueita, jotka ovat molemmille osapuolille hyödyllisiä. EU tarvitsee mm. valukaiskasveja ja rehumaisia ja niitä voitaisiin tuoda enemmänkin Ukrainasta.

Muut asiat

5. Maatalous

a) Viron, Latvian ja Liettuan maatalousministerien yhteinen lausuma komission tiedonannosta maatalous- ja elintarvikevisiosta (9175/25)

Latvian tiedotusasia Viron ja Liettuan tukemana

Asia käsiteltiin asiakohdan 3 yhteydessä

b) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Maataloutta koskeva koontiasetus (8983/1/25 REV 1 + ADD 1) (Fallenius)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja totesi, että kaikki jäsenvaltiot varmaankin ovat samaa mieltä ehdotuksen tavoitteista. Puheenjohtaja toivoi, että asia käsitellään nopeasti ja kertoi tarkemmin asian käsittelytavasta. Puheenjohtaja viittasi komission laajempaan yksinkertaistamistyöhön ja helmikuussa annettuun tiedonantoon. CAP:n yksinkertaistamisasetuksen käsittelyssä sovelletaan muiden pakettien tavoin horisontaalista käsittelytapaa, jossa asian työryhmäkäsittelystä vastaa Antici-ryhmän alle perustettu oma työryhmä. Tällä tavoitellaan tehokasta käsittelyä. Puheenjohtaja korosti, että he ovat käsittelystä päätettäessä painottaneet, että asia pitää käsitellä maatalous- ja kalastusneuvostossa ja sen alaisessa maatalouden erityiskomiteassa (MEK). Puheenjohtaja totesi, että hän sai asiasta myös 16 ministerin kirjeen 17.4., mikä oli erittäin suuri tuki. Hän on saanut asiasta vastauksen ja asia käsitellään yleisten asioiden neuvoston ja maatalous- ja kalastusneuvoston yhteiskäsittelyllä. Ensimmäinen esittely oli MEK:ssa 19.5. ja Antici-ryhmässä 28.5. Yhteiskokous järjestetään 6.6.2025. Asia on myös kesäkuun maatalous- ja kalastusneuvoston sekä yleisten asioiden neuvoston asialistalla.

Komissaari Hansen totesi, että yksinkertaistamine on uuden komission avaintehtäviä. Komissio antoi 14.5. CAP:n yksinkertaistamispaketin, kuten visiossa luvattiin. Komissaari totesi, että näiden yksinkertaistuksien avulla voidaan säästää 1,6 miljardia euroa vuosittain.

Komissaari kertoi lyhyesti paketin sisällöstä ja viittasi muutoksiin mm. pienten tilojen suhteen sekä mahdollisuuteen tehtäviin yksinkertaistuksiin. Komissio myös tavoittelee yhden tarkastuksen periaatetta, mutta jäsenvaltiot voivat toteuttaa tämän. Komissaari viittasi myös uuteen kriisivälineeseen, jolla voidaan vastata epäsuotuisten sääolosuhteiden aiheuttamiin kriiseihin samaan aikaan kun maatalousvaara keskittyy jatkossa markkinakriisien hoitamiseen. Komissaari totesi myös, että komissio ehdottaa digitalisaation edistämiseksi periaatetta ”kerää kerran, käytä usein” ja siihen liittyen datahallinnan viiranomaista. Jatkossa on mahdollista kompensoida GAEC2-vaatimuksesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi komissaari viittasi pysyvän nurmen muutoksiin, joista on apua rakenteellisiin muutoksiin itärajalla.

Komissaari totesi, että he toivovat paketin mahdollisimman nopeaa hyväksyntää, jotta se voidaan toimeenpanna jo vuonna 2026.

Jäsenvaltiot pitivät tervetulleena komission ehdotusta. Monet korostivat asetusehdotuksen kiireellisuutta, jotta viljelijöitä helpottavat yksinkertaistukset saadaan pian toimeenpantua. Moni toivoi toimeenpanon mahdollisuutta jo vuonna 2026. Muutamassa puheenvuorossa todettiin, että kyseessä on minireformi, sen verran kattava paketti on.

Merkittävä osa jäsenvaltioista kuitenkin kritisoi asetusehdotuksen käsittelyn menettelyä. Maatalousasioita pitää käsitellä oikeassa paikassa ja siellä, missä on paras osaaminen eli maatalous- ja kalastusneuvoston alaisissa työryhmissä. Osa kritisoi menettelyä mahdollisena ennakkotapauksena, jota voidaan soveltaa muissakin tapauksissa myöhemmin.

Suurin osa jäsenvaltioista kommentoi ehdotuksen sisältöä ja suurin osa piti komission ehdotuksia hyvinä. Esimerkiksi pienten viljelijöiden hallinnollisen taakan keventämistä kiitteli useampi jäsenvaltio. Muutama jäsenvaltio näki, että yksinkertaistamisen pitäisi erityisesti hyödyttää nuoria tuottajia.

Muutama jäsenvaltio oli huolissaan, pysykö politiikkaa yhteisenä, jos ehdollisuudessa on mahdollista entistä enemmän eriyttää tukea jäsenvaltion olosuhteisiin sopivaksi. Muutama jäsenvaltio totesi, että paketista puuttui sosiaalisen ehdollisuuden poistaminen. Toisaalta muutama jäsenvaltio korosti, että joustot eivät saisi rapauttaa CAP:n ympäristökunnianhimoa. Osa taas totesi, että ehdollisuuden joustoja pitäisi olla enemmän. Yksi jäsenvaltio ehdotti koko GAEC 1 poistamista.

Muutama jäsenvaltio totesi, että riskinhallintaan tehokkaampi keino olisi ollut vahvistaa kansallisia vakuutusjärjestelyjä ja jälleenvakuuttamista. Ykköspilarista leikkaaminen ei ole hyvä tapa hoitaa asiaa. Muutamassa puheenvuorossa toivottiin kriisin- ja riskinhallintaa laajempaa otetta ja ei toivottu maatalousvaraukseen rajoituksia. Yhdessä puheenvuorossa todettiin myös, että komission ehdotus riskinhallintaan osallistuvien viljelijöiden suosimisesta on epäreilu, sillä riskienhallinta on jäsenvaltioille vapaaehtoista.

Jäsenvaltiot pitivät tervetulleina muutoksia strategiasuunnitelmien menettelyihin ja vuosittaisen tuloksellisuuden tarkastelun poistamista.

Datahallinnon viranomaisen nimeämistä ja siihen liittyviä säännöksiä kritisoitiin hallinnollista taakkaa lisäävänä. Jäsenvaltioilla oli siihen liittyen useita kysymyksiä.

Suomen puheenvuorossa komission ehdotusta pidettiin tervetulleena ja tuettiin ehdotuksen tavoitteita. Suomi totesi, että ehdollisuuteen esitetyt joustot ovat hyviä, esimerkiksi pysyvää nurmea koskevat joustavammat säännöt. On myös hyvä, että paketissa ehdotetaan uusia avauksia kriisinhallinnan kehittämiseksi. Suomi totesi, että ehdotuksessa on elementtejä, jotka eivät yksinkertaista hallinnollista taakkaa. Komission ehdotus uudesta datahallinnon viranomaisesta luo jäsenmaille uusia velvoitteita. Suomi totesi, että asiasta tulisi keskustella perusteellisemmin tulevan yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen osana. Lopuksi Suomi korosti, että asian käsittelyssä pitäisi edetä nopeasti, jotta ehdotukset voidaan toimeenpanna mahdollisimman pian. Suomi myös kiitti siitä, että maatalouden alan asiantuntijat keskustelevat ehdotuksesta.

Komissaari totesi vastauspuheenvuorossaan, että itse prosessi ei ole komission käsissä. Komissio kuitenkin korostaa, että kyseessä ei ole reformi ja asia halutaan käsitellä nopeasti. Komissio perusteli datahallinnon viranomaista toteamalla, että digitaalisilla välineillä voidaan yksinkertaistaa paljon. Tällä hetkellä viljelijöiden pitää toimittaa tietoja useammalle toimijalle. Komissio haluaa kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään periaatetta ”kerää kerran, käytä useasti”. Komission mukaan ei tarvitse perustaa uutta viranomaista vaan jäsenvaltioiden on vain toimitettava tiekartta suunnitelmistaan.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenvaltiot näkevät paketin yleisesti hyvänä ja kilpailukykyä edistävänä. Keskustelussa korostettiin, että asia pitäisi käsitellä maatalous- ja kalastusneuvostossa, joka vastaa CAP:n käsittelystä. Puheenjohtaja myös totesi, että jäsenvaltiot painottivat asian nopeaa käsittelyä. Lisäksi jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä vuosittaisen tuloksellisuuden tarkastelun poistamiseen sekä strategiasuunnitelmien muutosehdotuksiin. Riskienhallinnassa kaivattiin myös muita ehdotuksia. Datahallinnon viranomaisen osalta viesti oli selkeä ei.

Puheenjohtaja totesi vielä lopuksi, kirjanneensa tarkkaan jäsenvaltioiden viestin liittyen käsittelyyn. Puheenjohtaja on aivan samaa mieltä ja asian käsittely muualla kuin maatalous- ja kalastusneuvoston piirissä voi vaarantaa nopean käsittelyn. Puheenjohtaja harmitteli asiaa ja myös sitä, millaisia suunnitelmia uuden rahastomallin suhteen on suunnitteilla. Ne aliarvioivat CAP:n itsenäisyyden. Paine tulee maatalousyhteisön ja maatalous- ja kalastusneuvoston ulkopuolelta.

c) Metsätalouseläalan pääjohtajien kokous (Varsova 13.–15. toukokuuta 2025) (8695/25) (Kytölä)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi metsätalouseläpääjohtajien kokouksesta. Kokouksen pääaihe oli metsien resilienssin parantaminen luonnon monimuotoisuutta suojelemalla, sen aiheuttamat haasteet ja mahdollisuudet. Kokoukseen osallistui 26 jäsenmaan edustajat sekä sidosryhmiä. Suomi ja Liettua esittelivät asiaan liittyviä selvityksiä.

Mahdollisuuksia nähtiin yhteistyön parantamisessa poliittisten päättäjien ja alan toimijoiden kesken sekä tutkimuksen ja uusien innovaatioiden kautta. Haasteina nähtiin ilmastomuutoksen aiheuttamat muutokset, taloudellinen taakka ja tarve lisätä keskustelua metsäsektorin ja sidosryhmien kanssa. Usein metsiin kohdistuu ristiriitaisia odotuksia.

Ympäristökomissaari Jessika Roswall kiitti puheenjohtajavaltiota hyvästä kokouksesta. Usean vuoden jälkeen metsä- ja ympäristöalan pääjohtajilla oli yhteiskokous. Roswall ehdotti, että aiheesta olisi hyvä keskustella myös neuvostossa. Puheenjohtaja oli asiasta samaa mieltä.

d) EU:n metsäkatoasetuksen yksinkertaistaminen: vaikeudet metsäkatoasetuksen täytäntöönpanossa ja merkittävä yksinkertaistamistarve (9279/25) (Kytölä)
Luxemburgin ja Itävallan tiedotusasia Bulgarian, Kroatian, Tšekin, Suomen, Italian, Latvian, Portugalin, Romanian ja Slovenian tukemana

Luxemburg esitteli tiedotusasian. Viestin pääsanoma oli, ettei lisätaakkaa pidä laittaa viljelijöille ja metsänomistajille niissä maissa, joissa metsäkato ei ole ongelma. Puheenvuoron käytti yhteensä 21 jäsenvaltiota. Suullista tukea antoi yhdeksän jäsenvaltiota aiemmin mainittujen 11 jäsenvaltion lisäksi. Metsäkatoasetuksen yksinkertaistaminen on edelleen tarpeen. Mahdollisina keinoina mainittiin mm. se, että metsäkatoasetus otetaan mukaan syksyllä annettaviin yksinkertaistamishdotuksiin.

Suomi totesi pitävänsä erittäin tärkeänä tavoitetta vähentää globaalia metsäkatoa. Tavoitteeseen pyrittäessä on kuitenkin varmistettava toimien tarkoituksenmukaisuus ja oikeasuhtaisuus, jotta ei aiheuteta ylimääräistä hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Suomen mukaan on monia eri keinoja sujuvoittaa asetuksen toimeenpanoa. Suomi toivoi komission löytävän niistä sopivimmat.

Ympäristökomissaari Roswallin mukaan viime vuonna maailman metsäala väheni 6,7 miljoonalla hehtaarilla, lähes kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2023. EU:n viljelijät joutuvat kilpailemaan maiden kanssa, joissa metsäkatoa on.

Sen jälkeen, kun Roswall aloitti komissaarina, asetuksen soveltamista siirrettiin vuodella eteenpäin. Komissio on opastanut 8000 sidosryhmän edustajaa ja IT-järjestelmä on jo toiminnassa. Äskettäin komissio esitti maailman maiden riskiluokituksen, jonka mukaan kaikki EU:n jäsenvaltiot kuuluvat alhaisen riskin luokkaan, mikä on merkittävä yksinkertaistaminen. Komissio julkaisi myös yksinkertaistamispaketin, johon kuuluivat päivitetty ohjeistus (guidance document) ja vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin.

Roswall lupasi kääntää kaikki kivet löytääkseen keinoja yksinkertaistamiseen. Pragmaattisia ratkaisuja haetaan, komissaari vakuutti. Osa sidosryhmistä haluaisi hänen mukaansa avata asetuksen, toiset taas haluavat oikeudellista varmuutta.

Maatalous ja kalastus

e) Ehdotettu ammuksia ja kalastustarvikkeita koskeva lyijykielto kemikaalien rekisteröintiä, arviointia, lupamenettelyjä ja rajoituksia koskevan asetuksen (REACH) nojalla (9225/25) (Ratasvuori)

Tšekin ja Slovakian tiedotusasia

Tšekki kertoi huolistaan komission helmikuussa antamaan ehdotukseen liittyen. Ensinnäkin huolena oli mahdolliset negatiiviset vaikutukset puolustusteollisuudelle, ottaen huomioon nykyinen maailmantilanne. Toiseksi Tšekki oli huolissaan siitä, että ehdotus vaikeuttaa afrikkalaisen sikaruton vastustamista. Lisäksi huolena oli kalatuotteiden hintojen nousu. Tšekin mukaan ehdotuksen taustalla ei ole tarpeeksi tieteellistä näyttöä ja se tulisi vetää pois. Slovakia tuki Tšekin puheenvuoroa nostaen esille myös omasta näkökulmastaan esityksen negatiivisia vaikutuksia, kuten ruuan hinnan nousu ja metsästyksen eettiset näkökulmat.

Muutama jäsenvaltio tuki selkeästi Tšekin ja Slovakian vaatimusta vetää ehdotus kokonaan pois. Useat muutkin jäsenvaltiot käyttivät puheenvuoron tuoden esille huolia negatiivisista vaikutuksista, toivoen vaikutusten ja vaihtoehtojen perusteellisempaa selvittämistä ja riittävien siirtymäaikojen varmistamista. Erityisesti esille nousivat haitat kalastussektorille (sekä ammatti- että vapaa-ajankalastukselle), puolustusteollisuudelle ja metsästykselle.

Suomi toi puheenvuorossaan esille, että puolustuskyvyn turvaamiseen liittyvät huolet on komission esityksessä jo huomioitu riittävällä tavalla. Joidenkin yksityiskohtien osalta esitystä voisi kuitenkin vielä parantaa esimerkiksi antamalla joustavampia siirtymäaikoja. Lisäksi Suomi kannatti sitä, että tietty ampumaurheiluun ja -ratoihin liittyvät yksityiskohdat jätettäisiin jäsenvaltioiden omaan harkintaan.

Komissaari Roswall kertoi ehdotuksen taustalla olevan monen vuoden tieteellinen työ. Vaihtoehtoja lyijylle on myös selvitetty. Komissaari kuitenkin sanoi ymmärtävänsä jäsenvaltioiden huolet ja siksi esitystä onkin rajattu. Ehdotus sisältää poikkeukset puolustukselle ja ulkoampumaradoille, ja koska tietyt mahdollisuudet ovat sallittuja ei haittaa synny myöskään ammustuotannolle. Ehdotus on kohdennettu ja sisältää siirtymäajan.

Puheenjohtaja totesi, että tekemättä jättämiselläkin voi olla seurauksia, kun lyijy kerran todettu haitalliseksi. Neuvosto pani merkille Tšekin ja Slovakian tiedotusasian ja sitä koskevat puheenvuorot.

Maatalous

f) Eläintautien vaikutukset maatalousalalla – tarvitaan nopea vastaus taloudellisiin tappioihin (9240/25)

Slovakian tiedotusasia Tšekin ja Unkarin tukemana

Asia käsiteltiin asiakohdan 4 yhteydessä.

g) Hallan aiheuttamat vakavat vahingot Unkarin hedelmälalalla (9294/25)

Unkarin tiedotusasia

Asia käsiteltiin asiakohdan 4 yhteydessä.

h) AU:n ja EU:n maatalousministerien kuudes kokous (Rooma, 27. kesäkuuta 2025) (9206/25) (Valonen)

Komission tiedotusasia

Komissaari Hansen alusti keskustelua todeten, että yhteistyö Afrikan Unionin maiden kanssa on keskeistä, jos halutaan vahvistaa Afrikan maiden ruokaturvaa ja myös hillitä Eurooppaan suuntautuvaa muuttoliikettä. Kesäkuun 27. päivä järjestetään Roomassa 6. EU – Afrikan Unioni huippukokous. Sekä Afrikan maat että Eurooppa miettivät ruoan tuotannon tulevaisuutta koskevia kysymyksiä parhaillaan. Kokouksessa keskitytään tiettyihin yhteisiin teemoihin ja työskennellään pienemmissä ryhmissä. Komissaari toivoi, että mahdollisimman moni EU-maan ministeri pääsisi paikalle.

Keskustelussa muutama maa totesi, että kokous on tärkeä ja että heillä on positiivisia kokemuksia yhteistyöstä Afrikan Unionin maiden kanssa. Italia totesi, että nykyinen geopoliittinen tilanne korostaa

Afrikan maiden kanssa käytävän dialogin tarvetta ja toivotti ministerit tervetulleiksi Roomaan kesäkuun lopussa.

Maatalous ja kalastus

i) Tarvitaan vahva yhteinen maatalouspolitiikka ja vahva yhteinen kalastuspolitiikka, jotka pysyvät vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin (9252/25) (Valonen)

Italian ja Kreikan tiedotusasia Itävallan, Belgian, Kroatian, Tšekin, Ranskan, Unkarin, Irlannin ja Portugalin tukemana

Italia totesi, että kyseisen asiakohdan tarkoitus on auttaa komissaari Hansenia eurooppalaisen ruoantuotannon mallin tukemisessa. CAP on ollut sisämarkkinoiden kulmakivi vuodesta 1962. Hahmoteltu yhden rahaston malli riskeerai ruoantuotannon vakauden ja sisämarkkinoiden toiminnan. CAP tarvitsee erillisen rahoituksen, kahteen pilariin perustuvan rakenteen ja riittävän rahoituksen neuvoston joulukuun 2024 päätelmien mukaisesti. Kreikka täydensi osaltaan alustusta todeten, että CAP ja CFP turvaavat tuottajien ja kalastajien tulotason säilyttämisen ja maaseudun kehittämisen kautta myös maaseutualueiden elinvoimaisuuden. Koko CAP tarvitsee riittävän kahteen pilariin perustuvan rahoituksen.

Keskustelussa 12 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron, jossa tuettiin esitettyjä näkemyksiä. Yksi jäsenvaltio toi esille erityisesti suorien tukien tasaamisen tarpeen, Eräät maat korostivat myös maaseudun kehittämisrahoituksen merkitystä. Yksi jäsenvaltio totesi hallituksen virallisena linjana olevan sen, että CAP rahoitus tulee pitää uuden rahaston ulkopuolella. Eräät maat totesivat, että jatkossakin CAPin I pilarin tukien tulee olla täysin EU:n rahoittamia.

Komissaari Hansen totesi, että uuden komission poliittisissa suuntaviivoissa selvästi todetaan CAPin merkitys ruoantuotannolle ja korostetaan tulotason vakauden tärkeyttä. Hansen noteerasi maiden huolet ruokaturvan säilyttämisestä, markkinoiden toiminnasta ja tasapainoisesta pelikentästä. Keskustelu tulevasta rahoituskehiksestä on käynnissä, mutta komission puheenjohtaja on todennut, että CAPilla on siinä jatkossakin keskeinen paikka. Monivuotisesta rahoituskehiksestä pyritään tekemään yksinkertaisempi, joustavampi ja politiikkaan hakea oikeaa tasapainoa velvoitteiden ja kannustimien välille. Myös CFPn kontribuutio ruokaturvaan tulee noteerata.

Maatalous

j) Rokotukset – työkalu eläintautien torjumiseksi (9280/1/25 REV 1) (Hörman)

Unkarin tiedotusasia Itävallan, Belgian, Kroatian, Kyproksen, Tšekin, Ranskan, Italian, Latvian, Portugalin, Romanian, Slovakian ja Slovenian tukemana

Unkarin valtuuskunta esitteli julkisena käytyyn keskusteluun 12 valtuuskunnan tukemana AOB-asiakohdan, joka käsitteli eläintautien torjuntaa rokotuksilla.

Tausta-asiakirjan mukaisesti Unkari totesi, että viime vuosina useiden tautien, kuten korkeapatogeenisen lintuinfluenssan, sinikielitaudin, pienten märehitijöiden ruton, suu- ja sorkkataudin sekä afrikkalaisen sikaruton, ilmaantuminen ja leviäminen ovat aiheuttaneet ennennäkemättömiä muutoksia. Näiden tautien haasteet ulottuvat eläinterveyttä laajemmalle – ne vaikuttavat kielteisesti kauppaan, talouteen ja kilpailukykyyn niin jäsenvaltio-, EU- kuin globaalilla tasolla. Jotkut taudit voivat myös aiheuttaa huolta kansanterveydestä. Kansallisista ja EU-tason toimista huolimatta haasteita ei ole täysin voitettu, ja vaikutusten lieventämiseen tarvitaan yhä enemmän resursseja. Tämän vuoksi on kasvava tarve mukauttaa lähestymistapaa eläintautien torjuntaan. Yksi mahdollinen lisäkeino on rokottaminen ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä.

Viime vuosina neuvosto on ollut yhä aktiivisempi tässä asiassa. Useat puheenjohtajavaltiot – Espanja, Belgia ja Unkari – ovat ottaneet rokotukset esiin prioriteetteinaan. Unkari käsitteli aihetta mm. EU:n ja Länsi-Balkanin eläinlääkintähuippukokouksessa ja työpajassa. Nämä aloitteet saivat laajaa

tukea, mikä osoittaa tarpeen tutkia rokotteiden mahdollisuuksia edelleen. Rokotuksilla voi olla tärkeä rooli myös One Health -lähestymistavassa ja eläinten hyvinvoinnin edistämisessä.

Kuten muidenkin lisäkeinojen kohdalla, rokotuksiin liittyy vielä monia avoimia kysymyksiä, kuten rahoitus, kauppavaikutukset ja oikeudellinen kehys. Lisäksi on tunnustettava, että rokotus ei yksin riitä – se täydentää bioturvaa ja tautiseurantaa.

Unkarin ja jäsenmaiden valtuuskuntien esittelemässä tausta-asiakirjassa komissiota kehoitetaan edistämään kansainvälisillä foorumeilla vastuullisen, valvotun ennaltaehkäisevän rokottamisen hyväksyntää ja purkamaan kaupan esteitä; luomaan oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa pragmaattisen ja tieteeseen perustuvan lähestymistavan rokotuksiin; varmistamaan riittävä EU-rahoitus jäsenvaltioille eläintautien torjumiseksi; tukemaan innovaatioita alalla sekä takaamaan turvallisten ja tehokkaiden rokotteiden saatavuus jäsenvaltioille.

Unkarin lisäksi **19 valtuuskuntaa piti aiheesta puheenvuoronsa**, joissa todettiin yksituumaisesti aiheen tärkeys ja tuettiin tausta-asiakirjassa esiin nostettuja huomioita. Puheenvuoroissa korostettiin, että rokotukset ovat tärkeä osa tautien ennaltaehkäisyä, mutta bioturva, tautien seuranta ja torjunta ovat pohja, jota rokotukset voivat täydentää. Puheenvuoroissa todettiin, että rokotusten edistämiseksi on jo tehty paljon työtä ja lainsäädäntöä on kehitetty. Tarvitaan kuitenkin edelleen työtä sen eteen, että rokotukset eivät aiheuta kaupanesteitä niin sisämarkkinoilla kuin kansainvälisessä kaupassa eläinperäisille tuotteille. Tässä tarvitaan vielä niin komission kuin jäsenmaiden ponnisteluja kaikilla kansainvälisillä foorumeilla kuten WOAH:ssa. Puheenvuoroissa todettiin tarvittavan edelleen harmonisoidun lainsäädännön kehittämistä, mutta joissakin puheenvuoroissa kiiteltiin jo olemassa olevaakin lainsäädäntöä. Tehokkaiden rokotteiden kehittämiseen ja hyväksyntään toivottiin myös vauhtia ja kannustimia sekä riittävää rahoitusta rokotusten toteuttamiseen. Lisäksi toivottiin edelleen tieteeseen perustuvaa jatkokeskustelua asiantuntijoiden ja komission välillä.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Varhelyi kiitti tärkeän aiheen ottamisesta keskusteluun ja kuulemistaan yhtenevistä kommentteista. Eläintaudit ovat merkittävä uhka, eikä uhka ole häviämässä. Rokotukset ovat tautien torjuntaa täydentävä mutta ei ainoa ratkaisu, tarvitaan tautien seurantaa ja bioturvan ylläpitoa. Nykyinen lainsäädäntökehys mahdollistaa ennaltaehkäisevät rokotukset myös ns. A-luokan taudeille. Tilannetta seurataan tarkasti ja mahdolliset tarkistukset lainsäädäntöön tehdään tiedepohjaisesti ja kansainvälisten sääntöjen mukaisesti. Rokotuksien käytössä on otettava huomioon kustannukset ja vaikutukset kansainväliseen kauppaan. Komissio tähdentää, että on oltava aktiivinen kauppakumppaneiden kanssa niin monenkeskisesti kuin kahdenvälisesti. Komissio pyrkii lisäämään innovaatioita ja rokotteiden saatavuutta ja nykyisin onkin jo useille rokotteille hyväksyntä. Komissio on jatkossakin valmis aktiivisesti tukemaan jäsenvaltioita.

Lopuksi puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen tiedoksi asiakohdan ja siitä käydyn keskustelun.

k) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Elävien eläinten kuljetusta koskevan eurooppalaisen lainsäädännön tarkistamiseen liittyvät karjankasvatusalan haasteet (9278/1/25 REV 1) (Hörman)

Italian tiedotusasia Bulgarian, Kroatian, Kyproksen, Tšekin, Viron, Kreikan, Unkarin, Irlannin, Latvian, Liettuan, Portugalin ja Romanian tukemana

Italian valtuuskunta esitteli julkisena käytyyn keskusteluun 12 valtuuskunnan tukemana AOB-asiakohdan, joka käsitteli eläinkuljetuslainsäädännön tarkistamiseen liittyviä haasteita.

Italia korosti tausta-asiakirjan mukaisesti, että kotieläintuotanto on tärkeä osa taloutta monilla alueilla, myös syrjäisillä maaseutualueilla. Kotieläimiä kasvatetaan lähes kaikilla EU:n alueilla, ja niiden sosiaalinen merkitys ulottuu työllisyyttä laajemmalle – monet EU:n arvostetut maisemat ja ruokakulttuurit ovat kehittyneet yhdessä kotieläintuotannon kanssa.

Italia totesi, että uudet lainsäädäntöaloitteet eikä käsittelyssä oleva kuljetusasetusehdotus saa vaarantaa maatalouden ja kotieläintalouden kestävyyttä tai kilpailukykyä. Uudet säännöt eivät saa kohtuuttomasti aiheuttaa uusia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa vaan eläinten hyvinvointia on parannettava tasapainossa talouden kanssa. Komission helmikuussa 2025 julkaisemassa tiedonannossa "Visio maataloudelle ja ruoalle" todetaan, että "kotieläintuotanto on ja tulee olemaan olennainen osa EU:n maataloutta, kilpailukykyä ja yhteenkuuluvuutta. Kestävä kotieläintuotanto on ratkaisevaa EU:n taloudelle, maaseutualueiden elinvoimaisuudelle sekä ympäristön ja maisemien säilyttämiselle." Ala on viime vuosina kärsinyt maatalouden tuotantopanosten ja energian kasvavista kustannuksista sekä uudelleen esiintyvistä tarttuvista eläintaukeista. Siksi se on edelleen haavoittuvainen. Samalla eurooppalaisilta viljelijöiltä ja muilta toimijoilta vaaditaan korkeita eläinten hyvinvointistandardeja – korkeampia kuin useimmilla muilla maailman alueilla.

Italia haluaa kiinnittää huomiota joidenkin ehdotettujen toimenpiteiden kielteisiin sosioekonomisiin vaikutuksiin eläintuotannolle – ja siten myös elintarviketurvalle ja -omavaraisuudelle EU:ssa. Lainsäädäntöprosessissa on tausta-asiakirjan mukaisesti erityisesti varmistettava seuraavat seikat:

1. Tasavertainen pääsy sisämarkkinoille – Ehdotus asettaa tietyt jäsenvaltiot epäedulliseen asemaan maantieteensä (esim. saaret, vuoristoalueet, syrjäseudut) tai ilmasto-olosuhteidensa vuoksi.
2. Kotieläinmarkkinoiden ja kansainvälisen kaupan sujuvuus – Uudet rajoitukset voivat vaarantaa eläinten jalostuksen ja kaupan jatkuvuuden, lisätä kustannuksia, liikenteen määrää ja päästöjä sekä heikentää vientikykyä.
3. Toimenpiteiden suhteellisuus eläinten hyvinvointiin nähden – Vain tieteellisesti perustellut, toteuttamiskelpoiset ja suhteelliset toimet tulisi hyväksyä. Hallinnollinen taakka viranomaisille ja toimijoille tulisi minimoida. Lisäksi on varmistettava tasapuoliset kilpailuolosuhteet kolmansien maiden toimijoihin nähden.

Italia toteaa, että se ja maaryhmä arvostaa aiempien ja nykyisten puheenjohtajavaltioiden työtä toimivien ratkaisujen löytämiseksi. Tavoitteena tulee olla sääntelykehys, joka tukee tuottavaa, kilpailukykyistä ja kannattavaa EU:n kotieläinsektoria, joka houkuttelee myös nuoria. On tärkeää välttää viljelijöiden ja muiden toimijoiden kuormittamista perusteettomilla lisäkustannuksilla ja kestäättömillä vaatimuksilla. Lisäksi on arvioitava, onko ehdotus linjassa komission uuden poliittisen vision kanssa, joka korostaa kotieläintuotannon tulevaa roolia EU:ssa.

Italian lisäksi **21 valtuuskuntaa piti puheenvuoronsa**, joissa kiitettiin tärkeän aiheen ottamisesta keskusteluun ja pääsääntöisesti tuettiin tausta-asiakirjassa esitettyjä huomioita. Puheenvuoroissa todettiin, että eläinten hyvinvointia tulee parantaa siten, että samalla otetaan huomioon sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat ja vaikutukset maatalouden ja kotieläintuotannon kannattavuuteen ja kilpailukykyyn. Uudet vaatimukset eivät saa kohtuuttomasti aiheuttaa lisäkustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Vaatimuksissa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet niin, että kotieläintuotanto ja eläinkauppa on mahdollista kaikkialla EU:ssa, myös elävien eläinten vienti kolmansiin maihin. Puheenvuoroissa korostettiin myös sitä, että eläinten hyvinvointivaatimukset on otettava tasavertaisesti huomioon myös kolmansista maista tuotaville tuotteille. Joissakin puheenvuoroissa tuotiin esille, että eläinten hyvinvointia on parannettava myös ottaen huomioon kansalaisten ja kuluttajien mielipide, eläintuotannolla on oltava kansalaisten luottamus. Lisäksi joissakin puheenvuoroissa huomautettiin, että eläinten hyvinvointi on pohja kestäväälle ja kannattavalle eläintuotannolle.

Suomen valtuuskunnan puheenvuorossa kannatettiin eläinkuljetuksia koskevan ehdotuksen jatko-työtä ja eläinten hyvinvoinnin parantamista siten, että samalla maatalouden kilpailukyky paranee. Komission visio luo hyvän pohjan maatalouden ja koko ruokaketjun kilpailukykyyn ja resilienssin parantamiseen sekä kotieläintuotannon vahvistamiseksi Euroopan unionissa ja hallinnollisen taakan keventämiseksi. On myös tärkeää tukea paikallisia markkinoita ja tuotekehitystä, jotta siirtyminen elävien eläinten kuljetuksista lihan ja lihatuotteiden sekä sukuolujen ja alkioiden kuljetuksiin helpottuu. Euroopassa on alueita, joissa sääolosuhteet ja eläinten pitkät kuljetusetaisyydet aiheuttavat merkittäviä haasteita. On tärkeää, että lainsäädännön valmistelussa huomioidaan alueelliset olosuhteet ja, että ehdotukseen löydetään ratkaisut, joilla eläinten kasvatus ja kuljetus on mahdollista kaikkialla Unionissa.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Varhelyi kiitti aiheen esittelystä ja kuulemistaan kommentteista. Komissaari totesi, että kuljetusasetusehdotuksen käsittelyssä on päästy eteenpäin niin neuvostossa kuin parlamentissakin ja työ jatkuu Tanskan pj-kaudella. Lainsäädäntöesitys tukee kilpailukykyä ja kestäväää kotieläintaloutta tasapainoisesti ottaen huomioon sosio-taloudelliset näkökohdat, kansainvälisen kaupan sekä säädösten toteuttavuuden. Komissaari tunnistaa, että aiheeseen liittyy joskus jopa vastakkaisia näkemyksiä, mutta eläinten hyvinvointia pitää parantaa ja toimeenpanon oltava helppoa. Komissaari totesi myös, että kolmasmaatuonnille on oltava samat säännöt kuin EU:n sisällä. Komissaari vakuutti tukensa lainsäädäntöesityksen jatkokäsittelylle.

Lopuksi puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen tiedoksi asiakohdan ja siitä käydyn keskustelun.

Suomen edustajat

Ministeri Essayah, ea Mattila, Kaila, Fallenius MMM; Hirvonen, Valonen, Hörman, Kytölä, Ratasvuori EUE; Fant VNK

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -